

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v. de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp
Natuurherstelverordening

Zaaknummer
816438

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 14 april 2026

Geachte voorzitter,

In 2024 heeft de Europese Unie de Natuurherstelverordening vastgesteld. Met deze brief informeren wij uw Staten over:

- De inhoud van deze rechtstreeks werkende verordening;
- De wijze waarop het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) de verplichtingen die hieruit volgen vertaald naar een Natuurplan;
- De betekenis van dit Natuurplan voor de Westerschelde;
- Het bestuurlijk overleg over de Westerschelde dat wij op 7 april jl. met minister Van Essen van het ministerie van LVVN hebben gevoerd en de afspraken die op 7 april met de minister gemaakt zijn;
- Het vervolgproces rond het Natuurplan en de indiening daarvan bij de Europese Commissie.

Natuurherstelverordening

De Natuurherstelverordening (NHV) is een direct werkende verordening die voortbouwt op bestaande Europese wetgeving, zoals de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijnen, de Kaderrichtlijn water en de Kaderrichtlijn Mariene strategie. Tegelijkertijd introduceert de NHV aanvullende en aangescherpte (inspannings)verplichtingen voor het beschermen en herstellen van ecosystemen. Zo gelden er hersteldoelen buiten Natura 2000-gebieden en zijn er concrete mijlpalen vastgesteld voor 2030, 2040 en 2050. Waar eerdere richtlijnen zich vooral richtten op specifieke habitats en soorten, legt de NHV de nadruk op het herstel van ecosystemen als geheel, waarbij soortenbescherming een integraal onderdeel vormt. De doelen hebben betrekking op een breed scala aan ecosystemen: terrestrische (land-) ecosystemen, kust- en zoetwaterecosystemen, mariene ecosystemen, stedelijke ecosystemen, rivieren en uiterwaarden, landbouwecosystemen en borecosystemen. Ook zijn er specifieke doelstellingen opgenomen voor bestuivers.

Natuurplan

De natuurherstelverordening verplicht alle nationale overheden om een nationaal Natuurplan op te stellen. In dit plan moet worden beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan (inspannings)verplichtingen om natuurherstel te realiseren en welke maatregelen worden ingezet om de natuur in stand te houden of te versterken. Conform de termijnen van de Natuurherstelverordening zal de minister een concept-Natuurplan in september 2026 indienen bij de Europese Commissie.

Westerschelde

Op 16 maart jl. is de 80% versie van het natuurplan met ons gedeeld. Een voor Zeeland gevoelige doelstelling is de uitbreiding voor estuariene natuur. Die doelstelling is niet nieuw. Zij is eerder vastgelegd in het Aanwijzingsbesluit Natura 2000 Westerschelde & Saefthinghe (2009) en in de vernieuwde landelijke Natura 2000-doelen (februari 2026).

Nieuw is wel het voornemen van de minister, gegeven de verplichtingen die volgen uit de NHV, om deze doelstelling in het Natuurplan te kwantificeren en de opgave voor de Westerschelde daarmee concreet te maken.

Bestuurlijk overleg op 7 april jl.

Naar aanleiding van dit voornemen heeft gedeputeerde Nielen op 7 april jl. namens ons college overleg gevoerd met de minister. In dat gesprek hebben wij, in lijn met het coalitieakkoord en de Zeeuwse zienswijze op de vernieuwing van de Natura2000 doelen (zaaknummer 666701, 27 mei 2025) benadrukt dat onze inzet is gericht op natuurherstel binnen de bestaande grenzen van natuurgebieden. Voor ons is uitbreiding van estuariene natuur voor de Westerschelde niet aan de orde. Wij hebben de minister daarom verzocht om in het Natuurplan geen kwantificering van deze uitbreidingsdoelstelling op te nemen.

De minister heeft in het overleg aangegeven oog te hebben voor de bestuurlijke en maatschappelijke gevoeligheden in Zeeland. Hij heeft zich bereid getoond om de uitbreidingsdoelstelling voor estuariene natuur niet te kwantificeren in de versie van het Natuurplan die in september 2026 wordt ingediend bij de Europese Commissie, en dit in plaats daarvan de kwantificering uit te stellen tot het definitief Natuurplan wat in september 2027 moet worden ingediend. Tegelijkertijd heeft de minister in het overleg aangegeven dat hij uiteindelijk in 2027 duidelijk moet maken op welke manier hij de estuariene natuur in een goede staat van instandhouding gaat brengen, waarbij hij uitgaat van synergiekansen tussen maatregelen voor waterveiligheid op lange termijn en natuurherstel. Met de afspraak ontstaat komend jaar ruimte om het gesprek over de Westerschelde in Zeeland samen met de minister zorgvuldig te voeren.

Vervolg

Na de zomer zullen wij u informeren over de voortgang en onze inzet in het dossier Westerschelde, zoals we ook al aan u gemeld hebben bij de beantwoording van de statenvragen Vaargeul Westerschelde. Hierbij zullen wij uiteraard het voorgaande betrekken.

Het Natuurplan heeft een bredere reikwijdte dan alleen estuariene natuur in de Westerschelde. Conform de termijnen van de Natuurherstelverordening zal de minister het concept-Natuurplan in september 2026 indienen bij de Europese Commissie. In diezelfde periode wordt tevens een internetconsultatie voorzien. Omdat in de huidige versie van het Natuurplan de opgaven nog onvoldoende concreet zijn gemaakt om de betekenis voor Zeeland goed te kunnen duiden, is de periode van de internetconsultatie voor ons het aangewezen moment om uw Staten hierover inhoudelijk nader te informeren. Hierbij zullen wij ook aangeven of er aanleiding is om een zienswijze in te dienen. Vanaf komend najaar verwachten wij dat het ministerie ook gaat werken aan het koppelen van concrete maatregelen en financiële middelen aan het Natuurplan. Dit moet in maart 2027 gereed zijn. Het definitieve Natuurplan moet in september 2027 worden ingediend bij de EC.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

H.M. de Jonge
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.